

Riktlinjer för fristående verksamhet
Verksamhet: Förskola, fritidshem, grundskola
(BUN § 179, Dnr BUN 2021/105, 21 oktober 2021)

Sedan den 1 januari 2019 gäller nya bestämmelser vid godkännande av huvudmän för fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fristående friliggande fritidshem enligt Skollagen (2010:800).

Definitioner

Kommun: Åmåls kommun genom barn- och utbildningsnämnden.

Fristående förskola: Förskoleenhet vid vilken en enskild huvudman bedriver utbildning i form av förskola.

Fristående fritidshem: Fritidshem som bedrivs av en enskild huvudman och som inte anordnas vid skolenhet med förskoleklass och grundskola (pedagogisk verksamhet för skolbarn till och med tolv års ålder)

Annan pedagogisk verksamhet: Bland annat pedagogisk omsorg för barn 1 - 12 år, som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem (familjedaghem).

Familjedaghem/ familjefritidshem: Familjedaghem och familjefritidshem är verksamhetsformer som bedrivs i anordnarens egna hem. Familjedaghem riktar sig till barn i åldrarna 1-5 år. Familjefritidshem riktar sig till skolbarn i åldrarna 6-12 år under den tid då skolan inte är öppen.

Hemkommun: Den kommun där barnet/eleven är folkbokfört.

Vem kan driva fristående verksamhet?

- **Föräldrakooperativ**
En sammanslutning av föräldrar som gemensamt tar ansvar för omsorgen av sina egna och/eller andras barn.
- **Personalkooperativ**
Personalen som arbetar i verksamheten äger och driver förskolan, fritidshemmet eller den pedagogiska omsorgen.
- **Ideell organisation**
Verksamheten bedrivs av en etablerad ideell organisation som har exempelvis facklig, politisk, religiös, idrottslig eller kulturell verksamhet.
- **Andra organisationsformer**
Verksamheten bedrivs exempelvis som enskild firma, handelsbolag eller aktiebolag. Beroende på vilken form du väljer att organisera din verksamhet på finns olika regler för skatt med mera. Tänk också på att du behöver F-skattsedel!

Mer information finner du på Skatteverkets webbplats; www.skatteverket.se

Riktlinjer för fristående verksamhet
Verksamhet: Förskola, fritidshem, grundskola
(BUN § 179, Dnr BUN 2021/105, 21 oktober 2021)

Beslut om godkännande – fristående förskola och fritidshem

Enskilda verksamheter får efter ansökan och prövning godkännas som huvudmän. För förskola och fritidshem (som inte anordnas vid skolenhet med förskoleklass och grundskola) handläggs godkännandet av kommunen. Godkännande ska lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, och utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i kommunen (2 kap 5§ Skollagen).

Beslut om rätt till bidrag – annan pedagogisk verksamhet

Annan pedagogisk verksamhet med enskild huvudman har efter ansökan rätt till bidrag under vissa förutsättningar. Regleras i Skollagen 25 kap.

Ansökan

Ansökan lämnas skriftligen till Åmåls kommun sex månader innan den planerade verksamheten beräknas starta. Ansökan lämnas på avsedd blankett som finns på www.amal.se/barn-och-utbildning och skickas till:

[Åmåls kommun](#)

[Barn- och utbildningsförvaltningen](#)

[Box 62](#)

[662 22 Åmål](#)

Avgift för ansökan: Kommunen har enligt bestämmelserna rätt att ta ut en avgift för de kostnader som uppkommer i samband med prövningen. Åmåls kommun tar ut en avgift av den som ansöker om godkännande som huvudman för fristående förskola, annan pedagogisk verksamhet eller fritidshem på 5 000 kronor.

Kvalitetskrav

För bedrivande av förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet ska följande uppmärksammas:

- Det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.
- Barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek.
- Lokalerna ska vara ändamålsenliga.
- Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen ska utgå från varje barns behov.
- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges den omsorg som deras speciella behov kräver.

Riktlinjer för fristående verksamhet
Verksamhet: Förskola, fritidshem, grundskola
(BUN § 179, Dnr BUN 2021/105, 21 oktober 2021)

Utöver ovanstående kvalitetskrav kommer följande förutsättningar att vara underlag vid prövning av godkännande eller rätt till bidrag:

- Verksamheten bedrivs i enlighet med de internationella och nationella styrdokument som gäller för kommunal verksamhet.
- Åmål kommuns riktlinjer och avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg ska tillämpas.
- Verksamheten redovisar årligen till kommunen årsredovisning med revisionsberättelse.
- Dokumentation av systematiskt kvalitetsarbete lämnas löpande under året.
- Lag om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, grundskola och skolbarnsomsorg följs.
- Den enskilda förskolan/fritidshemmet/annan pedagogisk omsorg förbinder sig att samtliga som är verksamma inom verksamheten erinras skriftligen om sin tystnadsplikt enligt Skollagen.
- Samtliga som är verksamma på den enskilda verksamheten ska skriftligen erinras om sin anmälningsplikt enligt Socialtjänstlagen.
- Personalen ska ha motsvarande utbildning enligt kommunens riktlinjer eller motsvarande utbildning/erfarenhet som barn- och utbildningsförvaltningen i Åmåls kommun finner lämplig.
- Lokalerna ska uppfylla krav på god vistelsemiljö för barnen samt god arbetsmiljö för de anställda.
- Lokalerna ska vara godkända enligt vid varje tidpunkt gällande normer och lagstiftning.
- Utemiljön ska uppfylla krav på god säkerhet, godkända lekredskap samt för att barnen erbjuds en stimulerande och varierande utemiljö.
- Den enskilda verksamheten ska vara öppen för alla barn. Undantag kan medges om det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot barn med omfattande behov av stöd. Undantag kan även medges med anledning av verksamhetens särskilda karaktär, till exempel om endast medlemmar får ha barn placerade i ett föräldrakooperativ.
- Om den enskilda verksamheten ser att barn är i behov av särskilt stöd ska handlingsplaner ligga till grund för en tydlig beskrivning av hur man pedagogiskt och organisatoriskt ska arbeta vid verksamheten. Denna beskrivning kan vid eventuellt behov utgöra ansökan om extra medel för barn i behov av särskilt stöd (tilläggsbelopp).
- Barnomsorgsavgifterna får inte överstiga maxtaxans nivå.
- Uppgifter till den offentliga statistiken skall lämnas.
- Den enskilda verksamheten är skyldig att se till att inskrivna barn omfattas av erforderligt försäkringskydd för olycksfall.
- Den enskilda verksamheten ska ha giltig försäkring för sin verksamhet och egendom. Vid driftsstopp i verksamheten har den enskilda verksamheten inte rätt till särskild ersättning från kommunen.
- Den enskilda huvudmannen ska i sin ekonomiska redovisning tillämpa god redovisningssed.

Riktlinjer för fristående verksamhet
Verksamhet: Förskola, fritidshem, grundskola
(BUN § 179, Dnr BUN 2021/105, 21 oktober 2021)

Tillsyn

Kommunen har tillsynsansvar för enskild förskola och fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt, samt för pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har beslutat har rätt till bidrag.

Med tillsyn avses självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som ska granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter samt kvalitetsnormer i dessa riktlinjer.

För mer information se Åmåls kommuns *Riktlinje för huvudmannens tillsyn i fristående verksamhet*.

Föreläggande/anmärkning

Kommunen får förelägga en enskild huvudman som står under kommunens tillsyn att fullfölja sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Vid mindre allvarliga överträdelse kan kommunen i stället tilldela en anmärkning.

Återkallelse

Kommunen får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag om ett föreläggande inte har följts och missförhållandet är allvarligt.

Överklagande

Kommunens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol i fråga om godkännande eller återkallelse av sådant godkännande, bidrag, rätt till bidrag eller återkallelse av sådan rätt.

Verksamhetsförändringar

Den enskilda verksamheten är skyldig att informera kommunen då väsentliga förändringar inträffar. Se blankett: Ägar – och ledningsprövning.

Bidrag

Hemkommunen ska lämna bidrag till den enskilda huvudmannen för varje barn vid förskoleenheten, varje elev vid skolenheten (fritidshem) samt till barn i annan pedagogisk verksamhet med rätt till bidrag, i enlighet med reglerna i skollagen.

Grundbelopp till fristående huvudman beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna verksamheterna av motsvarande slag.

Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd om inte betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall av ett tilläggsbelopp. Inför varje nytt år ska grundbelopp per barn fastställas av barn- och utbildningsnämnden. Grundbeloppet baseras på budget och helår och varierar dels beroende på om den fristående huvudmannen är ansluten till

Riktlinjer för fristående verksamhet Verksamhet: Förskola, fritidshem, grundskola

(BUN § 179, Dnr BUN 2021/105, 21 oktober 2021)

kommunens kö och avgiftshantering eller administrerar detta själv samt dels beroende på val av fria nyttigheter.

Kommunens kö och avgiftshantering

Kommunen kan ansvara för kö- och avgiftsadministration, vilket bland annat innebär att debitera föräldraavgifter, vidta inkassoåtgärder samt vid behov tillgripa sanktioner om avgifterna ej betalas. När kommunen fastställer bidrag till enskild verksamhet ska uttag av föräldraavgifter och administration för detta beaktas.

Fria nyttigheter

Efter anmälan och överenskommelse kan kommunens försäkringsskydd som gäller för barn inom den kommunala barnomsorgen även gälla den enskilda verksamheten, mot ersättning.

Specialpedagogiska insatser ingår i grundbidraget, men kan anordnas i kommunal regi, efter överenskommelse, mot ersättning. Se blankett: Fria nyttigheter.

Utbetalning

Bidraget utbetalas av kommunen den 20:e i varje månad eller närmaste vardag. Underlag är placerade barn den 1:e i varje månad. Om den enskilda verksamheten själva hanterar kö och placeringar ska underlag lämnas till kommunen den 1:e i varje månad. Om detta ej sker beräknas ett preliminärt bidrag.

Verksamhetens upphörande

Vid verksamhetens upphörande ska detta skriftligen meddelas kommunen sex månader innan.

Vid verksamhetens upphörande ska ekonomisk avräkning göras med avseende på kommunens eventuella förskottade medel. Den enskilda huvudmannen är skyldig att återbetala bidrag som avser tid som infaller efter verksamhetens upphörande.